

เปิดอ่าน THE FIRST WORD

ในขณะที่การศึกษาในระบบซึ่งถูกจัดการโดยรัฐทั่วโลกกำลังล้มเหลว การศึกษาภาคประชาชนกลับเจริญขยายตัวไปอย่างรวดเร็ว ในประเทศไทยเองมีชุมชนเรียนรู้ที่อยู่ทั่วประเทศกว่า 66,000 ชุมชน มากกว่า 2 เท่าของจำนวนโรงเรียนในระบบที่มีอยู่

ด้วยกระบวนทัศน์และวิถีจัดการการศึกษาในปัจจุบัน การศึกษาในระบบยังมีปัญหาที่แก้ไม่ตกในการสร้างการเรียนรู้ที่ไม่สอดคล้องกับปัญหา ความต้องการและวิถีชีวิตที่เป็นจริงตลอดมา ตรงกันข้ามกับการศึกษาภาคประชาชนที่มีเนื้อหาและกระบวนการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหา ความต้องการหรือชุมชนเป็นตัวตั้ง ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้อย่างมีบูรณาการ เชื่อมโยงเนื้อหา รูปแบบ วิธีการหลายหลากมากมายเข้าด้วยกัน บนฐานของวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่ไม่ละทิ้งรากเหง้าและบริบทของชุมชนและสังคมไทย ใช้การเรียนรู้โดยผ่านกิจกรรมในชีวิตประจำวัน ผ่านบทบาทหน้าที่ของผู้เรียนในสังคมนั้นๆ เช่น ครอบครัวยุคใหม่ ชุมชน เป็นต้น การศึกษาภาคประชาชนให้ประโยชน์ตอบสนองต่อความต้องการที่เป็นจริงของผู้เรียนและชุมชนทั้งในการสร้างพื้นฐานเพื่อการเรียนรู้ต่อไป หรือการเรียนรู้เพื่อการดำรงชีวิตทั้งในด้านการงานอาชีพ ทักษะการใช้ชีวิตในสังคม ตลอดจนคุณธรรมในการอยู่ร่วมและสร้างสรรค์ชุมชนและสังคม การศึกษาภาคประชาชนในปัจจุบันเป็นส่วนสำคัญของการสร้างสรรค์งานชุมชนที่มีวิถีชีวิตงดงาม สงบสุข และพึ่งตนเอง เป็นกลไกสำคัญในการรักษาและสืบทอดองค์ความรู้ ภูมิปัญญา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีของชุมชน ตลอดจนการอนุรักษ์พิทักษ์ต้นน้ำ ป่าเขา ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในที่ต่างๆ เป็นช่องทางของการศึกษาตลอดชีวิตอันเป็นกลยุทธ์สำคัญในการสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชน สังคมและประเทศชาติ และเกิดการติดต่อ เชื่อมโยงเป็นเครือข่ายชุมชนการเรียนรู้ที่ถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ต่อกัน ประสานและจัดทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน นอกจากนี้การศึกษภาคประชาชนยังเป็นการศึกษาไม่หยุดนิ่ง มีความคล่องตัวในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง จึงมีการพัฒนาที่ดีกว่า เร็วกว่า และต่อเนื่องกว่าการศึกษาในระบบ แม้ขณะนี้จะมีการปฏิรูปการศึกษาและมีการกล่าวขานถึงคุณค่าความสำคัญของการศึกษาภาคประชาชน แต่เป็นที่น่าเสียดายที่รัฐยังมองการศึกษาภาคประชาชนด้วยความไม่เข้าใจ ไม่สนับสนุน การศึกษาภาคประชาชนอย่างเป็นจริง ทั้งๆ ที่การศึกษาภาคประชาชนสามารถเป็นการศึกษาทางเลือกที่สามารถช่วยให้การปฏิรูปการศึกษาบรรลุเป้าหมายได้ ดังนั้นประชาชนและชุมชนที่ต้องการจัดการศึกษาของตนเองจึงต้องร่วมกันผลักดันและสื่อสารให้สังคมและรัฐต่อไป จนกว่ารัฐจะยินยอมให้ประชาชนหรือชุมชนมีสิทธิในการจัดการศึกษาของตนเองร่วมกัน

While education in the system, managed by the government, has encountered failure worldwide, popular education has quickly expanded. In Thailand, there are over 66,000 learning communities throughout the country, 2 times more than the number of schools in the system.

With current attitude and educational management, education in the system still has insolvable problems in creating learning, which is not in harmony with real problems, needs and way of life. On the contrary, popular education has content and learning process based on problem, needs or communities. It has focused on integrated learning, linking content, format and diversified methods, based on way of life and culture that does not abandon grassroots and context of Thai communities and society. Popular education is beneficial and can respond to real needs of learners and communities in creating foundation for further learning, or learning to live in career, social life skills, as well as morality in living with and creating communities and society. At present, popular education is a major part in creating community works with beautiful, peaceful and self-sufficient way of life. It is a significant mechanism in maintaining and continuing knowledge, wisdom art, culture, and tradition of communities, as well as preserving watershed forests, nature and environment. It is the channel for lifelong learning, which is an important strategy in strengthening communities, society and country. Communication is created and connected as learning community network that transfers and exchanges knowledge, together with coordination and joint activities. In addition, popular education is ongoing and flexible for improvement and change. Its development is thus better, quicker and more continuous than education in the system. Even though currently there is education reform and the significance of popular education is mentioned, it is unfortunate that the government still looks at popular education with failing understanding. Popular education is not seriously supported even though it can be an alternative that can help education reform achieve its target. Therefore, people and communities that want to manage their own education must cooperatively push and communicate to society and the government until the government allows people or communities to mutually manage their own education.